

Kofelca

Sandi Vidrih

Iz dosedanje statistike jamarskih raziskav razberemo, da jih je bilo na Kočevskem rogu največ v osemdesetih letih, Poljansko goro pa sistematično preiskujemo šele zadnja leta, nekje od leta 2008 naprej. V vsem tem obdobju je Kočevska Mala gora, ki se nahaja nekoliko zahodneje, kar nekako samevala. Bila je sicer do neke mere pregledana, a s strani Jamarskega kluba Novo mesto bore malo. Ni naključje, da je v letu 2016, ko sem tudi sam postal član tega društva, postala glavna prioriteta naših raziskav, saj so bile tako rekoč na mojem dvorišču. Sprva je dobro kazalo v breznu Pesa, ki se je žal končalo le nekaj metrov pred tako zeleno stotico, zato smo v nadaljevanju vse sile usmerili v iskanje novih perspektivnih vhodov v podzemlje in enega izmed teh sem našel tik pod vrhom hriba Kofel, na nadmorski višini 730 metrov.

Na majhen vhod, pravzaprav polšno, sem postal pozoren med jutranjim sprehodom po gozdu. Na prvi pogled nič posebnega, a ko se mi je iz dlani odkotalil kamen, sem se zdrznil. Kar sem slišal, je delovalo zelo globoko. Odmaknil sem nekaj kamnov, ki so zastirali pogled v notranjost. Ni bilo dovolj, zato sem se bolje pripravljen vrnil naslednji dan in se lotil težaškega odpiranja preozkega vhoda. Za silo je postalo prehodno, a zares šele 22. avgusta, ko sem odstranil še zadnjo oviro in se podal neznanemu naproti. Lepo zasigane stopnje so se nizale druga za drugo vse do globine 43 metrov, kjer je

Vhod v Kofelco. FOTO ANŽE TOMŠIČ

jama prvič pokazala zobe. Pozornost sem posvetil ozki razpoki, ki je šla kakšen meter ali dva navzdol, potem pa zavila nekam v levo. Vse skupaj je delovalo dokaj sumljivo, zato sem stegnil roko, kolikor se je dalo v notranjost poke, z zapestjem malo zanihal ter odvrigel vsebino, ki sem jo predhodno stisnil v pest. Slutnja, da se jama tu ne konča, se je seveda potrdila in prav veselje je bilo poslušati drobir, kako je odskakljal navzdol. Ocenil sem, da pade vsaj 20 metrov.

Teden dni kasneje se mi je pridružil Srečko. Zagrizla sva v ožino, ki me je ustavila na predhodni akciji in jo v razmeroma kratkem času premagala. Veselje je bilo kratkotrajno, kajti le dva metra nižje in malo vstran nama je izkazala dobrodošlico nova ožina. Lačna konkretne globine sva planila nadnjo kot sestradana volkova in kmalu tudi te ni bilo več. Izza ovinka se je pokazalo brezno. Dno se je sicer videlo, a le bežno. Spustil sem se prvi in sproti poročal Srečku o dogajanju. Na globini 70 metrov sem se izpel iz zavore. Prijatelj je potrpežljivo ždel visoko nad mano in čakal na novice, bodisi dobre bodisi slabe. Vse je kazalo na slabe, kajti luknja v blatni sigi na dnu ni vlivala pretiranega optimizma. Vseeno sem mu sporočil spodbudne stvari in čez trenutek je bil tudi on pri meni. V tem času mi je uspelo odstraniti nekaj zagozdenih kamnov in luknja se je toliko povečala, da se je lahko videlo nadaljevanje, ki pa ni bilo več tako ozko. Ocenila sva, da bo za preboj potrebnega kar nekaj dela in z akcijo za tisti dan zaključila.

Vrnila sva se že čez štiri dni, kajti nova perspektivna lepota je vlekla z mikavnostjo in sredi septembra sva že tolkla po mokri in trdoživi kamniti gmoti. Poznalo se je, da je bil v obdobju teh štirih dni dež in v jami je kar konkretno pralo. Malo sva stisnila zobe ter se premočena in že nekoliko prezebla po kaki uri ali dveh le prebila naprej. Spustila sva se 5 metrov v nekakšno blatno in krušljivo kamnico, ki je bila pravo nasprotje do tedaj krasno zasigane in lepe jame. Tu nekako kar nisva več vedela, kako in kam naprej. Vse je bilo razbito in nestabilno, kjer si kamen samo narobe pogledal in se je že grozeče zamajal. Srečko se je zastrmel v neko okno ter obmolknil, jaz pa ravno tako in si v tisti čudni tišini enega prižgal. Prijatelj je še vedno strmel v tisto okno in nekaj metal skozi, potem pa nenadoma planil kvišku. »A si slišal?« je izstrelil. Začudeno sem ga pogledal z velikim vprašajem nad glavo. Slišal nisem nič, še manj pa videl, zato je vajo ponovil. Vzel je večji kamen in ga zalučal v zdaj že locirano smer pod

Napredovanje v meandru. FOTO ANŽE TOMŠIČ

Kofelca

Merili: Srečko Vidic, Sandi Vidrih
Risal: Srečko Vidic

avgust 2017

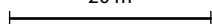
Prerez

Tloris

Harry Potter

20 m

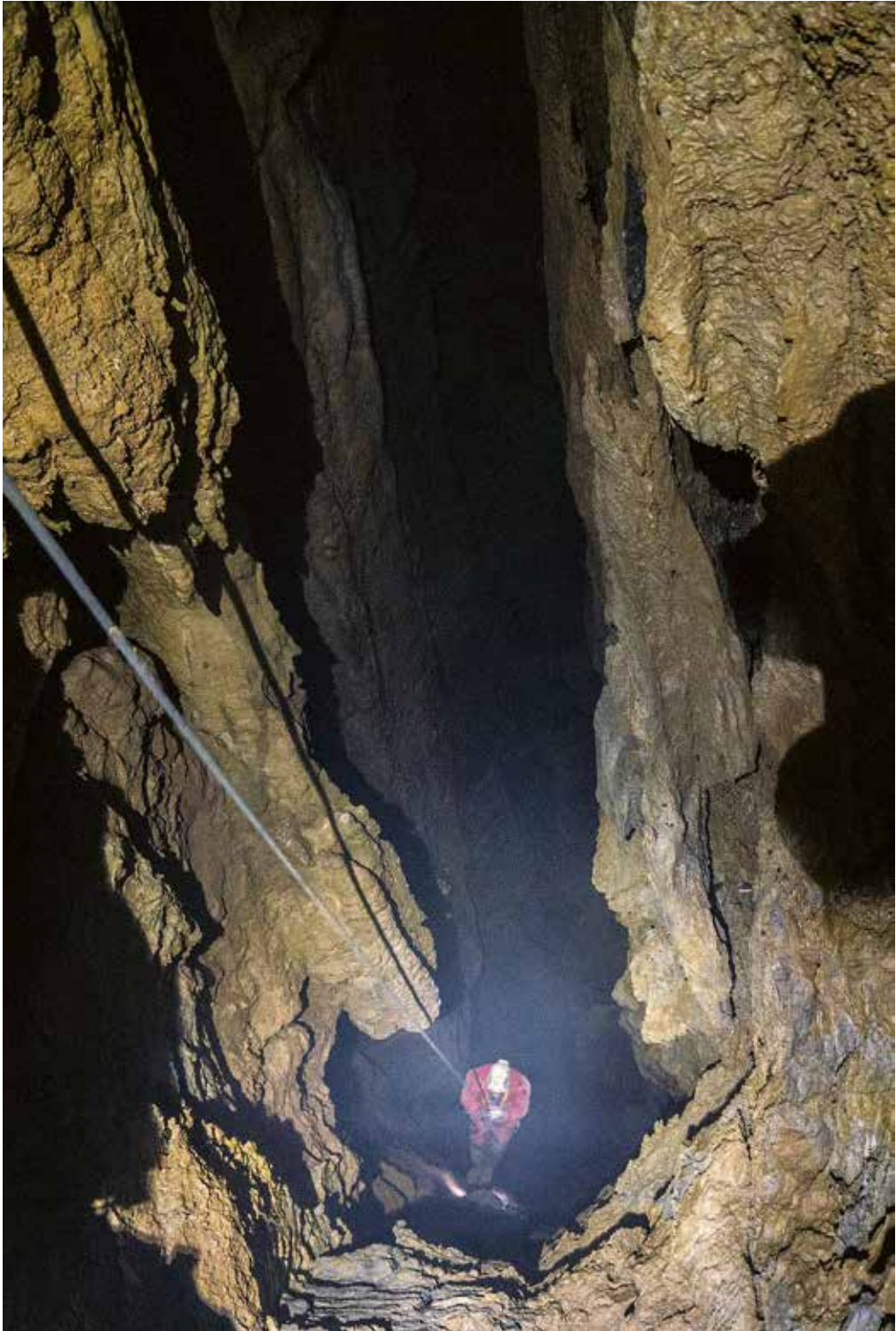
143 m

Proti dnu brezna Harry Potter. FOTO SREČKO VIDIC

pravim kotom. Kamen se je enkrat odbil, potem pa je bilo vse tiho. Že sem hotel seči po novem čiku, ko je nekje globoko spodaj zabobnelo. Na čik sem seveda nemudoma pozabil in poletel k oknu še jaz, kajti temu, kar sem slišal, se enostavno nisem mogel upreti. Srečko se je medtem že zrinil skozi ožino in huronsko zatulil, jaz pa trenutek pozneje prav tako, navkljub nekaj kilogramom več in dodal še svoj bojni krik.

Čepela sva na robu ogromnega brezna in gledala v temo. Čista vertikala. Dna se niti približno ni videlo. Slišala se je samo voda, ki je nekje spodaj pršela in oddajala zvok, podoben šumu padajočega slapu. Odprla sva zanimivo debato v smislu: kaj je spodaj, koliko pade, ali je to res pravo dno in podobno. Težko pričakovan odgovor na zastavljena vprašanja sva dobila teden dni pozneje, ko sva dosegla dno brezna, ki sva ga poimenovala Harry Potter. Vse skupaj je bilo res čarobno in ime je priletelo kar samo od sebe. A čarobnost je v hipu izginila, ko sva videla, kaj naju čaka spodaj. Meander, širok vsega pet centimetrov, ki mu ni videti konca. Skrušeno sva se sesedla in prešeren nasmeh sta zamenjala razočaranje in občutek nemoči. Dosegla sva sicer 115 metrov globine, a konec pravljice ni bil tak, kot sva si zamislila. Tisto pivo, ki sva ga imela s seboj in s katerim sva hotela nazdraviti na globini 200 metrov, sva spila mnogo prezgodaj, brez evforije, bolj na silo. Potem sem Srečku predlagal, da če sva že tako globoko, pa vsaj kaj narediva. S seboj sva imela vso opremo za širjenje, ker zadnje čase brez tega več ne gre in tako sva začela počasi glodati. Kar dobro nama je šlo, a konec meandra je še vedno zastirala tančica skrivnosti. Je pa tisti črvček v meni čedalje bolj grizel in postal najbolj lačen v trenutku, ko je kamen našel pot navzdol. Jama torej gre, le delati je treba. S to mislijo sva bila teden dni pozneje ponovno spodaj. Tudi tokrat

Pogled v brezno Harry Potter. Foto ANŽE TOMŠIČ

nama je delo šlo dobro od rok in konec meandra je bil vse bližje. A ožina se je še nekoliko upirala in 12. oktobra nama je vendarle uspel veliki met: naposled sva stopila na dno in dosegla globino, ki je po novem znašala 125 metrov. Na najino veselje se je jama nadaljevala, a je napredovanje navzdol spet preprečevala neprehodna ožina, ki na srečo ni bila komplicirana.

Konec oktobra sva tudi to razširila in se spustila 5 metrov nižje. Tu pa podobna zgodba kot malo višje. Meander, to pot še bistveno ožji, ki mu ponovno ni bilo videti konca. Za razliko od predhodnega, ki je bil bolj vodoraven, se je ta zajedal povsem navpično. V tem trenutku mi je vse padlo. Po začetnem šoku sva se čez čas le uspela sestaviti in urediti misli. Poskusila sva odmisлити ožino in se prestaviti na njen konec. Onkraj nje je jama vabila naprej. Kako bi bilo lepo, ko bi se človek lahko pomanjšal. Če bi obstajale dobre vile, bi jo takrat gotovo prosil, da mi izpolni eno in edino željo. Tako pa sva bila soočena z kruto realnostjo. Ob iztekajočem se letu 2016 sva zato zavihala rokave in podvojila napore. Širitvene akcije so se vrstile vsak teden in v začetku leta 2017 nama je le uspelo. Prebila sva ožino in se približala globini 140 metrov. Da se je v enem kotu dvorane jama nadaljevala z brutalno ozkim in vsega 0,8 metra visokim meandrom niti ni tako pomembno, ker sva to že nekako pričakovala. Pomembnejša je bila v tistem hipu odločitev, da je to to, da tako naprej pač več ne gre in da na tem mestu s Kofelco dokončno zaključiva. Namesto da bi se prostori z globino večali in širili, so tu postajali vse manjši vse ožji. In ko te nekajkrat zapored pričaka meander, širok vsega nekaj centimetrov, potem se zamisliš nad svojim početjem in se vprašaš, ali ima vse skupaj še kak smisel.

Minili so trije meseci. V tem obdobju je jama samevala, a razopremljena še ni bila. Morala bi že biti, a so vrvi še kar veselo bingljale. S Srečkom sva v tem času raziskala nekaj drugih globokih jam, ki so tudi obetale, a se žal vse prehitro zaprle. In tako je kar naenkrat ostala edina favoritinja za odmevnejši rezultat spet Kofelca. Sredi aprila sva ponovno širila ožino na dnu. Ko te zagrabi, te zagrabi in temu se je težko upreti. Saj bi verjetno z delom v njej res zaključila, ko le ne bi iz meandra tako obetavno pihljalo. Zavedala sva se, da sva se lotila dela, ki bo lahko trajalo tudi več let. Tolažila sva se z mislijo, da bo Kofelca le občasna alternativa, glavna prioriteta pa bo raziskovanje drugih jam. A kot sem že omenil, ko te zagrabi, te zagrabi, tako da sva na ostale jame pozabila. Spomladi in poleti je bilo v širitev vloženih še na ducate akcij. Občasno sva bila deležna tudi pomoči drugih jamarjev, kar je še kako prišlo prav pri odmikanju težkih skalnih lusk in njihovem zlaganju v terasaste škarpe. Kamenja se je postopoma nabralo toliko, da je že predstavljalo potencialno nevarnost, da se vse skupaj podre in nas zasuje. Srečko je zato predlagal, da s pomočjo škripca nekatere kamne dvignemo na višjo etažo. K sreči to ni bilo potrebno, saj nama je sčasoma, sredi avgusta, le uspelo skoraj nemogoče – premagala sva 15 metrov dolg utesnjujoč rov, imenovan Plinska komora. Tako je bil narejen preboj do novega brezna na globini 143 metrov.

Vendar so bila pričakovanja očitno prevelika, kajti nekaj metrov nižje se je spet ponovila ista zgodba, kot že tolikokrat v tej jami – v globino je vodila le ozka razpoka. To je bila za naju kaplja čez rob. Pravljica se je tako končala, sanje so se razblinile. Jama bo v kratkem razopremljena in ko bo ugasnila še zadnja svetilka, jo bo ponovno objela večna tema. Tako je bilo že tisočletja in tako naj bo še naprej.